

LÄRARE

Uppdrag 3.
På Hedenhös tid

Uppdragets syfte är att få eleverna att fundera över när och hur människan levde i vårt världsarvsområde under istiden. Var och hur kan de ha bott och för hur länge sedan?

Material: Man kan utgå från ett ställe man besöker, t.ex. en grotta, ett röse, en utgrävning eller bara utifrån faktablad.

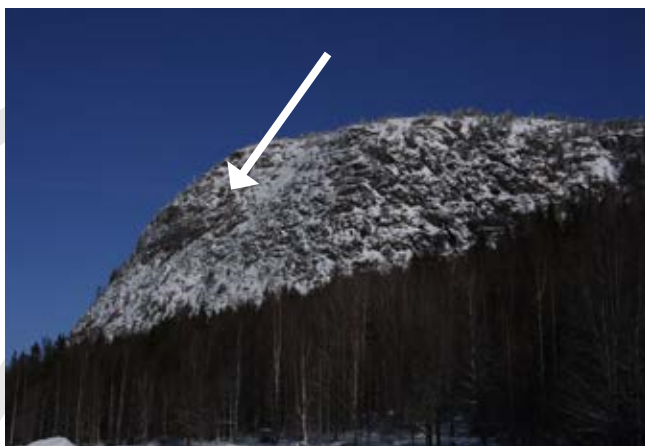
Uppgift 1.
Människan under och efter
istiden

Fakta. En av de högsta kustlinjerna som uppmäts i världen är på Skuleberget. Den ligger på 286 m.ö.h. För 9 600 år sedan stod strandlinjen vid Skulebergets nuvarande topp. Landhöjningstakten är just nu 8 mm/år. Kungsgrottan i Skuleberget ligger 185 meter över

nuvarande kustlinje. På en klippavsats i berget, 15 meter under grottans nivå (d.v.s. på 170 meters nivå), hittade man för några år sedan avslag av kvarts som visade att tidiga människor har vistas här. Således bodde människor vid Ångermanlandskusten redan då.

Att fundera på i grupp!

- Vad gjorde att de var här vid den tidpunkten, d.v.s. vad levde (överlevde) de av?
- Vad vet ni om andra spår av människor under nedisningen i det nordliga området i Skandinavien. När levde människan här som tidigast?

Skuleberget i två vyer. Vita pilen visar Kungsgrottans läge.

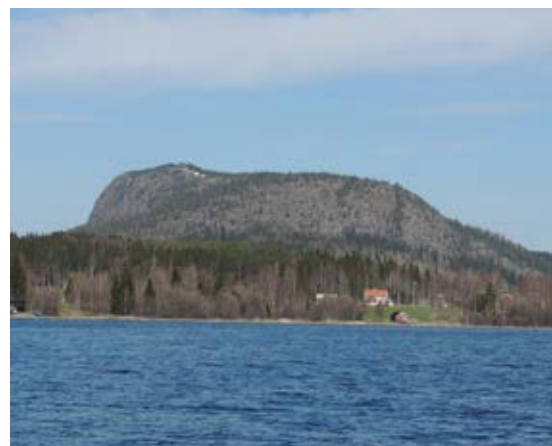

Foto: Thomas Birkö

LÄRARE

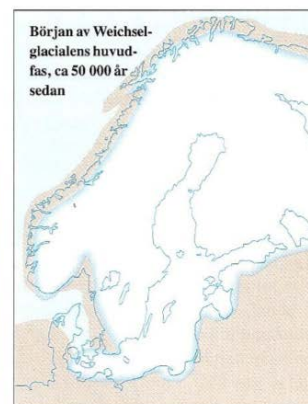
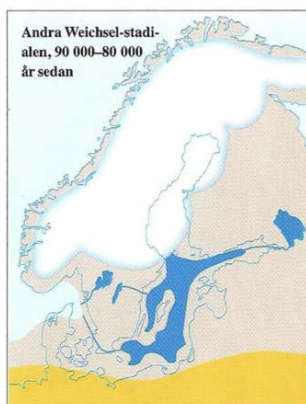
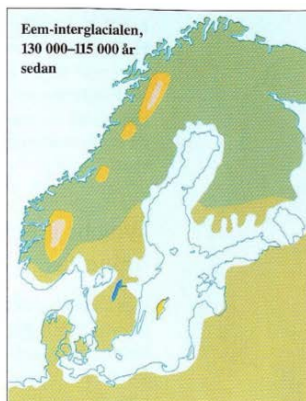
Uppgift 2. Vargrottan

Läs faktablad I15!

Studera kartan till höger och vegetationskartan nedan.

Att fundera på i grupp!

- Vilka var det som bodde här och vad levde de av?
- Vad gjorde att de var här vid den tidpunkten, d.v.s. vad levde (överlevde) de av?
- Hur var klimatet och hur såg naturen ut?

Lövskog = ljusgrön färg,
barrskog = mörkgrön färg,
björkskog = gul färg,
tundra = beige färg

Illustration från
"Hav och kust" ISBN
91-87760-13-4 Bra
Bäckers bokförlag

Istäckets, havets och vegetationszonernas utbredning under vissa viktiga skeden från och med Eem-interglacialen. Kartorna är delvis hypotetiska då tillräcklig information saknas för de flesta stadierna. Efter den situation som visas på den sista kartan, breddade inlandsisen ut sig till sitt maximiläge. (M49)

LÄRARE

Uppgift 3.
Bygg och presentera

I uppgift 3 bygger eleverna en miniatyr-grotta och berättar eller spelar upp en liten teater/drama om neanderthalarnas liv i Varggrottan under istiden.

Konstruera en tredimensionell modell av Varggrottan och omgivningen utanför och tala om (visa) vilka de var och vad de levde av i detta klimat!

Uppgift 4.
Mammutar

I uppgift 4 kan eleverna fördjupa sig i djurlivet under istiden. Här kan de själva söka mer fakta, i böcker och på nätet, om de olika djuren och bygga, måla och beskriva dem ytterligare.

Ta reda på mer fakta om livet under istiden och vilka djur som fanns här då. Vad kan människorna i Varggrottan ha jagat mer än mammut?

Använd **faktablad I 14**.

Foto: Thomas Brkö

Modell av Varggrottan byggd av lärare under en utbildningsdag på Trysunda.